SANCTI SCRIPTURAE SACRAE

Biblijski sveci

Osim Blažene Djevice i proroka, Sveto je pismo puno muževa i žena koje Crkva časti kao svece: onih koji su primili Krista, išli za Njim, stajali pod Njegovim Križem, pokopali Ga i prvi Ga navješćivali. Blagdani su navedeni prema tradicionalnom rimskom kalendaru i martirologiju.

„Zato i mi, okruženi tolikim oblakom svjedoka…” — Poslanica Hebrejima 12,1

ZARUČNIK BLAŽENE DJEVICE

Sv. Josip

PISMO Mt 1–2; Lk 1–2

BLAGDAN 19. ožujka · 1. svibnja

Pravedan muž iz Davidove kuće, izabran za djevičanskoga zaručnika Marijina i poočima Sina Božjega. Opomenut u snu, zaštitio je Svetu Obitelj u bijegu u Egipat i odgajao Gospodina u Nazaretu. Predaja kaže da je umro u naručju Isusa i Marije.

Zaštitnik: svepće Crkve, očeva, radnika, dobre smrti

PRETEČA

Sv. Ivan Krstitelj

PISMO Lk 1; Mt 3, 11, 14; Iv 1

BLAGDAN 24. lipnja · 29. kolovoza

Sin Zaharije i Elizabete, posvećen u majčinoj utrobi kad ih je pohodila Marija. Propovijedao je pokoru na Jordanu, krstio Krista i pokazao na Njega: „Evo Jaganjca Božjega.” Herod Antipa dao ga je pogubiti jer je ukorio njegov nezakoniti brak. Gospodin ga je nazvao najvećim među rođenima od žene.

Zaštitnik: krštenja, Malteških vitezova, redovnika

RODITELJI KRSTITELJEVI

Sv. Zaharija i Elizabeta

PISMO Lk 1

BLAGDAN 5. studenoga

Ostarjeli svećenik bez djece i njegova žena, „oboje pravedni pred Bogom”. Zaharija je zanijemio jer je posumnjao u Gabrijelove riječi, a zatim zapjevao *Benedictus*. Elizabeta je, puna Duha Svetoga, pozdravila Mariju riječima koje su danas dio Zdravomarije: „Blagoslovljen plod utrobe tvoje.”

Zaštitnik: trudnica, bračnih parova bez djece

RODITELJI GOSPINI · PREDAJA

Sv. Joakim i Ana

PISMO Jakovljevo protoevanđelje

BLAGDAN 16. kolovoza · 26. srpnja

Sveto ih pismo ne spominje imenom, ali ih Crkva časti od najranijih vremena. Predaja govori o njihovoj dugoj neplodnosti, molitvi i rođenju Marije, koju su prikazali u Hramu. Imena su im poznata iz Protoevanđelja iz 2. stoljeća; njihovo je štovanje drevno na Istoku i Zapadu.

Zaštitnik: djedova i baka, majki, kršćanskih obitelji

SVJEDOCI PRIKAZANJA

Sv. Šimun i Ana

PISMO Lk 2,25–38

Pravedni starac Šimun uzeo je Dijete u naručje i zapjevao *Nunc dimittis*, koji se i danas moli svake večeri na Povečerju, te prorekao mač koji će probosti Marijinu dušu. Udovica Ana, proročica koja nije odlazila iz Hrama, slavila je Boga i govorila o Njemu svima koji su iščekivali otkupljenje.

Zaštitnik: starijih osoba, udovica, ustrajnosti u molitvi

APOSTOLICA APOSTOLA

Sv. Marija Magdalena

PISMO Lk 8,2; Mk 16; Iv 20

BLAGDAN 22. srpnja

Krist ju je oslobodio sedam zlih duhova; išla je za Njim i služila Mu, stajala pod Križem i prva vidjela Uskrsloga. Latinska predaja (sv. Grgur Veliki) poistovjećuje je s grešnicom pokornicom iz Lk 7 i s Marijom iz Betanije; provansalska predaja smješta njezine posljednje godine u Sainte-Baume.

Zaštitnik: pokornika, kontemplativaca, obraćenika

OBITELJ IZ BETANIJE

Sv. Marta, Marija i Lazar

PISMO Lk 10,38–42; Iv 11–12

BLAGDAN 29. srpnja (Marta)

Prijatelji kod kojih je Isus rado boravio. Marta je posluživala, Marija je sjedila do Njegovih nogu i izabrala „bolji dio”, a Lazar je uskrišen nakon četiri dana u grobu, kao znak skorog Uskrsnuća. Predaja ih šalje u Provansu; Lazar se časti kao biskup Marseillea (ili, na Istoku, Kitiona na Cipru).

Zaštitnik: Marta: kuhara, domaćica, gostoljubivosti

DOBRI RAZBOJNIK

Sv. Dizma

PISMO Lk 23,39–43

BLAGDAN 25. ožujka

Raspet uz Krista, ukorio je svoga druga, priznao svoju krivnju i zamolio: „Isuse, sjeti me se kad dođeš u kraljevstvo svoje.” Primio je jedino proglašenje svetim koje je izrekao sam Gospodin: „Danas ćeš biti sa mnom u raju.” Ime mu potječe iz apokrifnih Pilatovih djela.

Zaštitnik: zatvorenika, umirućih, grešnika pokajnika

SVETO LICE · PREDAJA

Sv. Veronika

PISMO Šesta postaja Križnoga puta

Pobožna predaja kaže da je jedna žena iz Jeruzalema na putu na Kalvariju obrisala Isusovo lice, a Njegova je slika ostala na rupcu: *vera icon*, „prava slika”. Veronikin rubac časti se u bazilici sv. Petra u Rimu, gdje se pokazuje na Nedjelju Muke.

Zaštitnik: fotografa, pralja, pobožnosti Svetom Licu

SATNIK POD KRIŽEM

Sv. Longin

PISMO Mt 27,54; Iv 19,34

BLAGDAN 15. ožujka

Predaja tim imenom naziva vojnika koji je kopljem otvorio Kristov bok, iz kojega su potekle krv i voda, te satnika koji je ispovjedio: „Uistinu, ovaj bijaše Sin Božji.” Obraćen, prema predaji je mučenički umro u Kapadociji. Relikvija Svetoga koplja čuva se u bazilici sv. Petra.

Zaštitnik: vojnika, oboljelih od očiju

KOJI SU POKOPALI GOSPODINA

Sv. Josip iz Arimateje i Nikodem

PISMO Iv 3; 19,38–42; Mk 15,43

BLAGDAN 17. ožujka · 3. kolovoza

Dvojica članova Velikoga vijeća i potajni učenici. Nikodem je noću došao Isusu i čuo o ponovnom rođenju „iz vode i Duha”. Nakon Raspeća Josip je odvažno od Pilata zatražio Tijelo i položio ga u svoj novi grob; Nikodem je donio sto litara smirne i aloja.

Zaštitnik: pogrebnika

PRVOMUČENIK

Sv. Stjepan

PISMO Dj 6–7

BLAGDAN 26. prosinca

Jedan od prvih sedam đakona, „pun milosti i snage”. Optužen pred Velikim vijećem, vidio je otvorena nebesa i Isusa gdje stoji s desne Bogu. Kamenovan izvan Jeruzalema, molio je za svoje ubojice dok je Savao iz Tarza gledao. Prvi je prolio krv za Krista.

Zaštitnik: đakona, klesara

SIN UTJEHE

Sv. Barnaba

PISMO Dj 4, 9, 11–15

BLAGDAN 11. lipnja

Levit s Cipra koji je prodao svoju njivu za Crkvu. Zauzeo se za tek obraćenoga Savla i s njim pošao na prvo misijsko putovanje. Sveti ga Luka naziva apostolom; prema predaji kamenovan je u Salamini na Cipru, držeći Evanđelje sv. Mateja.

Zaštitnik: Cipra, mirotvoraca

EVANĐELISTI

Sv. Marko i Luka

PISMO Dj 12; Kol 4,14; 2 Tim 4,11

BLAGDAN 25. travnja · 18. listopada

Marko, učenik sv. Petra, zapisao je Petrovo propovijedanje i osnovao Crkvu u Aleksandriji, gdje je mučenički umro; simbol mu je lav. Luka, „ljubljeni liječnik”, pratitelj sv. Pavla, napisao je Evanđelje i Djela apostolska; predaja ga naziva prvim slikarom Gospe. Simbol mu je vol.

Zaštitnik: Marko: Venecije, bilježnika · Luka: liječnika, umjetnika

UČENICI SV. PAVLA

Sv. Timotej i Tit

PISMO 1–2 Tim; Tit; Dj 16

BLAGDAN 24. siječnja · 6. veljače

Pavlovi „ljubljeni sinovi” u vjeri, kojima su upućene Pastoralne poslanice. Timotej, kojega su u vjeri odgojile majka Eunika i baka Loida, postao je biskup Efeza i ondje mučenički umro. Tit je kao prvi biskup ustrojio Crkvu na Kreti.

Zaštitnik: Timotej: oboljelih od žeđuca · Tit: Krete

ŠATORARI I PAVLOVI POMOĆNICI

Sv. Akvila i Priscila

PISMO Dj 18; Rim 16,3–5

BLAGDAN 8. srpnja

Židovski bračni par prognan iz Rima, koji je u Korintu primio Pavla u svoj dom i obrt. Riječitoga Apolona „točnije” su poučili putu Božjem, a u svojoj su kući okupljali Crkvu. Pavao kaže da su za njegov život „podmetnuli svoj vrat”.

Zaštitnik: bračnih parova, katehista

PRVI CVJETOVI MUČENIKA

Nevina dječica

PISMO Mt 2,16–18; Jr 31,15

BLAGDAN 28. prosinca

Betlehemski dječačići koje je Herod pobio nastojeći ubiti novorođenoga Kralja. Crkva ih časti kao mučenike koji su Krista ispovjedili „ne govoreći, nego umirući”. Rahela oplakuje svoju djecu, kako je prorekao Jeremija.

Zaštitnik: dojenčadi, djece, nerođenih

MARIJA KLEOFINA, SALOMA, IVANA, SUZANA

Svete žene

PISMO Lk 8,3; Mk 15,40; 16,1

Žene koje su Kristu služile svojim imanjem, stajale pod Križem kad su se gotovo svi apostoli razbježali i u zoru došle s mirisima da pomažu Njegovo Tijelo. Istok ih časti kao mironosice; Saloma je bila majka apostola Jakova i Ivana.

Zaštitnik: ženskih karitativnih djela

Sveti Staroga zavjeta

Crkva je oduvijek častila pravednike Izraela koji su u predvorju pakla (limbu otaca) iščekivali Otkupitelja.

Abel

Prvi pravednik i prvi mučenik; njegova se žrtva spominje u Rimskom kanonu.

Melkisedek

Kralj Šalema i svećenik Svevišnjega, koji je prinio kruh i vino (Post 14).

Abraham

Naš otac u vjeri, spomenut s Abelom i Melkisedekom u Kanonu mise.

Job

Uzor strpljivosti u trpljenju, spominje se 10. svibnja u Rimskom martirologiju.

Tobija

Vjerni prognanik koji je pokapao mrtve, iscijeljen po arkandelu Rafaelu.

Sveti Makabejci

Sedmorica braće i njihova majka, mučenici za Božji zakon (2 Mak 7) — 1. kolovoza.

Pismo i predaja

Većina ovih svetaca u Bibliji se spominje imenom. Neki (Joakim i Ana, Veronika, imena Longina i Dizme) dolaze nam iz svete Predaje i drevne liturgije, koje Crkva prima s istim poštovanjem kao i pisanu Riječ.

Zašto ih častimo?

Oni su prvi članovi pobjedničke Crkve koji su s Kristom hodili u tijelu. Njihov primjer pokazuje da svako životno stanje — očevi i majke, pokornici, vojnici, svećenici, pa i razbojnik — postaje sveto susretom s Njim.